

ת"פ 44182/03/17 - מדינת ישראל נגד רוסטילב זץ

בית משפט השלום בכפר סבא

24 דצמבר 2019

ת"פ 44182-03-17 מדינת ישראל נ' זץ

לפני כב' השופט מיכאל קרשן

בעניין: המאשימה מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז מרכז

באמצעות עו"ד אוריה תוהמי

נגד

רוסטילב זץ

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד ענת קירשנברג

נוכחים:

ב"כ המאשימה גב' ספיר שבו, מתמחה

ב"כ הנאשם עו"ד ענת קירשנברג מטעם הסניגוריה הציבורית

הנאשם בעצמו

גזר דין

1. הנאשם, רוסטילב זץ יליד 1963, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, שלא במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של **זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר**, לפי סעיף 418 אמצע לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - "**חוק העונשין**"), **שימוש במסמך מזויף**, לפי סעיף 420 לחוק העונשין ו-**הפרת צו פיקוח**, לפי סעיף 22 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן - "**חוק הפיקוח**").

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן ביום 11.12.2014 הורה בית משפט השלום בתל אביב במסגרת ת"פ 48095-01-13 על צו פיקוח ומעקב נגד הנאשם למשך 30 חודשים, בהתאם לסעיף 12 לחוק הפיקוח.

במסגרת צו הפיקוח אסר בית המשפט על הנאשם לעבוד, בתמורה או בהתנדבות, בחוף הים, בריכות ומרחצאות, מכוני בריאות או מקומות בהם העבודה כרוכה בשהיה במחיצת אנשים המצויים בלבוש חלקי. עוד נקבע בצו הפיקוח כי בכל מקרה מקום העבודה יהיה טעון אישור קצין הפיקוח.

במסגרת צו הפיקוח נתנה לקצין הפיקוח סמכות לתת לנאשם, באישור מפקד יחידת הפיקוח, אישור בעניין

העסקתו לפי סעיף 18(א)(8) לחוק הפיקוח.

בדצמבר 2015 או בסמוך לכך החל הנאשם לעבוד בבית החולים "לוינשטיין" בתפקיד של איש אחזקה ומפעיל בריכה, בניגוד לצו הפיקוח. על מנת להתקבל לעבודה זייף הנאשם או מי מטעמו מסמך הנחזה להיות אישור משטרה לפי חוק למניעת העסקת עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001, לפיו אין מניעה להעסקתו בבית החולים "לוינשטיין" על פי חוק זה (להלן - "**המסמך המזויף**"). בראיון שנערך לו בבית החולים ביום 29.11.2015 מסר הנאשם כי הוא נעדר עבר פלילי ובהמשך הועברו תוכן הריאיון והמסמך המזויף לבחינת קב"ט בית החולים. בהסתמך על הפרטים הכוזבים שסיפק הנאשם התקבל הנאשם לעבודה ועבד בבית החולים כשבוע וחצי בחודש דצמבר 2015.

כמו כן, על מנת לקבל אישור עקרוני למקום העבודה מקצין הפיקוח, טען הנאשם בכזב בפני קצין הפיקוח כי העבודה היא מחוץ לשטח בית החולים וכי אין כל גישה לחולים, בעוד שבפועל העבודה כללה שהיה בבריכה טיפולית בבית החולים.

3. חרף התנגדותה הראשונית של המאשימה נתבקש שירות המבחן לערוך תסקיר אודות הנאשם. בסופו של דבר נתקבלו בעניינו חמישה תסקירים, מהם עולה התמונה הבאה:

הנאשם, כבן 56, הוא רווק המתגורר בשכירות בבית ים. הנאשם סובל מפריצת דיסק ובעיות גב ומוכר כנכה בשיעור של 30% על ידי המל"ל. הנאשם נולד באוקראינה, סיים שם 10 שנות לימוד ובהמשך למד באוניברסיטה בתחום הספורט והוראת הספורט. שירת שנה וחצי בצבא הרוסי. הנאשם עבד בארץ מוצאו כפיזיותרפיסט ומטפל בפציעות ספורט. הוא עלה לישראל בגפו בגיל 27 ועבד בעיקר כמציל ומפעיל בריכה במקומות שונים. הנאשם עבר בישראל ניתוח ברית מילה. לאחר החלמתו מהניתוח חש לדבריו דחפים מיניים מוגברים ולא מווסתים. לאורך שנים מגלה הנאשם עיסוק אובססיבי במין.

בעברו של הנאשם ארבע הרשעות קודמות, שלוש מתוכן בעבירות של מעשה מגונה בפומבי. בגין אלה נדון פעמיים לצו מבחן כאשר האחרון ביניהם הופקע. כן נדון למאסרים על-תנאי שאחד מהם הופעל במסגרת מאסר בפועל בן 16 חודשים שהושת על הנאשם, ושני הופעל במסגרת מאסר בפועל בן 13 חודשים. לקראת שחרורו ממאסרו האחרון בחודש אוגוסט 2017 נערכה לנאשם חוות דעת והערכת מסוכנות שקבעה כי נשקפת מפניו מסוכנות מינית גבוהה והפרוגנוזה הטיפולית בעניינו שלילית ביותר. מכאן צו הפיקוח.

הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית. הוא אובחן כלוקה בהעדפה מינית מסוג אקסהיביציוניזם, וכן בהפרעות הסתגלות, הפרעת אישיות ברמת ארגון נמוכה, בלתי מתפקד ובלתי בשל. הנאשם טופל תרופתית לאורך השנים באורח לא רציף.

הנאשם הסביר את מעורבותו בעבירות הנוכחיות בצורך למצוא עבודה שהולמת את כישוריו ותנאי שכר הולמים מבלי לתת את הדעת באופן מספק למשמעות התעלמותו מן האיסורים שהוטלו עליו.

שירות המבחן בא לכלל מסקנה כי כיום הנאשם מודע יותר מבעבר לבעייתיות ארוכת השנים בהתנהגותו. הוא שילב אותו בטיפול ייעודי במסגרת מכון "ארגמן" שמשמש מרכז לשיקום מונע לעברייני מין, ועקב לאורך תקופה גם אחר הטיפול הפסיכיאטרי שנטל הנאשם ודיווחי יחידת הפיקוח. תחילה התקשה הנאשם לשמר יציבות בקשר הטיפולי, אולם אט אט החל מגלה מודעות טובה יותר לתהליך קבלת החלטות לקוי מצדו בתחומים שונים בחייו. נמצא כי הנאשם נוטל את הטיפול הפסיכיאטרי שנרשם לו באופן סדיר ובמקביל לא נרשמו הפרות נוספות של צו הפיקוח והנאשם עובד כעת במקום עבודה מאושר. הגם שמסוכנותו המינית של הנאשם נותרה גבוהה (נכון לחודש פברואר 2019), שיתוף הפעולה הארוך של הנאשם (למרות הקשיים) עם גורמי הטיפול הביא את שירות המבחן לכלל מסקנה כי ניתן במקרה זה לטפל בנאשם במסגרת תכנית לשיקום מונע לעברייני מין בהתאם לחוק הפיקוח במסגרת צו מבחן למשך שנה וחצי.

לדעת שירות המבחן, המשך מעורבות טיפולית ייעודית בתחום עבריינות המין תסייע לנאשם להעמיק בפיתוח הבנה לגבי מצבי חיים מורכבים ולהגביר יכולתו לזהות מצבי סיכון אצלו, ובכך תקדם הפחתה ברמת הסיכון להישנות בעייתיות בהתנהלותו בתחום המיני לטווח הארוך.

יצוין כי בתסקיר הרביעי דיווח שירות המבחן על הפרה נוספת של צו הפיקוח מצד הנאשם, אולם בהמשך נסגר תיק החקירה נגדו.

תמצית טיעוני המאשימה

4. ב"כ המאשימה, עו"ד אוריה תוהמי, עתרה במקרה זה למתחם עונש הולם שנע בין חודשיים לשנים עשר חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. התובעת עמדה על חומרת מעשי הנאשם ועתרה לגזור על הנאשם עונש באמצע המתחם. הוגשה פסיקה.

5. ב"כ הנאשם, עו"ד ענת קירשנברג, עמדה על נסיבותיו האישיות של הנאשם ועל התקדמותו בטיפול וכן התייחסה לשיהוי בהגשת כתב האישום. לדעת הסניגורית מתחם העונש ההולם מקרה זה מתחיל ממאסר על תנאי, ובכל מקרה האינטרס הציבורי מצדיק במקרה זה לאמץ את ההמלצה השיקומית של שירות המבחן. גם ההגנה הגישה פסיקה לעונש.

הנאשם בדברו האחרון לעונש ביקש את עזרת בית המשפט. לדבריו בחלק מן המקרים לא הצליח להגיע לפגישות הטיפוליות במכון ארגמן בשל מחסור כיס.

דין

6. הנאשם, עבריין מין מורשע, הפר צו פיקוח שאסר עליו לעבוד במקומות בהם יש בריכות או שהעבודה דורשת שהייה במחיצת אנשים מעורטלים באופן חלקי, והצליח לעבוד כשבוע ומחצה בבית החולים השיקומי "ליונשטיין" ברעננה בתפקיד של איש אחזקה ומפעיל בריכה.

הנאשם הערים על המעסיק ועל מנגנון הפיקוח גם יחד בכך שזייף אישור משטרה והציגו למעסיק, טען לפני המעסיק שאין הוא בעל עבר פלילי ובהמשך טען בכזב בפני קצין הפיקוח כי העבודה היא מחוץ לשטח בית החולים וכי אין כל גישה לחולים, בעוד שבפועל העבודה כללה שהייה בבריכה טיפולית בבית החולים.

מתחם העונש ההולם

7. על מנת לקבוע מהו מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם בהליך זה יש לתת את הדעת לעקרונות היסוד שלפיו על העונש להלום את חומרת המעשה, לערכים המוגנים העומדים בבסיס המעשים שביצע הנאשם, לנסיבות ביצוע העבירות ולרמת הענישה הנוהגת.

8. הערכים המוגנים העומדים בבסיס המעשים שביצע הנאשם הם שלומם הפיסי והנפשי של קורבנות פוטנציאלים מפני ביצוע עבירות מין נוספות בידי הנאשם כמו גם תוקפם של מסמכים רשמיים וכמובן שלטון החוק.

9. אמנם הפרת צו הפיקוח לא כללה בענייננו ביצוע עבירת מין, אך בניגוד לסברת ב"כ הנאשם לא ניתן להגדירה כהפרה טכנית. הנאשם ביקש לעבוד במקום עבודה שאינו עונה על התנאי הבסיסי המופיע בצו הפיקוח ולכן לכל הדעות אינו יכול להיות מאושר. הוא הצליח לעבוד בבית החולים לאחר ששיקר למעסיק וזייף מסמכים רשמיים. את העובדה כי משך העבודה היה שבוע ומחצה בלבד אין לזקוף לזכות הנאשם.

ניתן אפוא לקבוע כי מעשי הנאשם עולים כדי הפרה מהותית של צו הפיקוח.

10. יחד עם זה, הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה אף הן באות בחשבון לצורך קביעת נסיבות הביצוע (סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין). בענייננו נראה כי הנאשם ביצע את העבירות כניסיון לעבוד במקצועו מתוך מצוקה כלכלית חריפה (ראו דבריו בתום הדיון האחרון). יתרה מכך, אין חולק כי יכולתו של הנאשם להבין, בעת הביצוע, את משמעות מעשיו היא מוגבלת, ואף זאת יש לזקוף במסגרת קביעת נסיבות הביצוע (סעיף 40ט(א)(6) לחוק העונשין).

11. רמת הענישה הנוהגת בעבירות בהן עסקינן מגוונת למדי. מבין פסקי הדין שהגישו הצדדים לעיוני ראיתי לאמץ כאן את המתחם שקבע בית משפט השלום בירושלים בת"פ (י-ם) 43186-06-13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (14.1.2014), שהוא בין תקופה קצרה של מאסר בפועל ל-8 חודשי מאסר בפועל.

יצוין כי פסקי הדין שהוצגו על ידי ההגנה עניינם מקרי הפרה חמורים פחות מן המקרה שלפניי, ובאחד מהם החליטה ערכאת הערעור שלא לקבל ערעור מדינה על קולת העונש רק משום הריסון שמפעילה ערכאת הערעור בכגון דא, ובעניין המתחם דווקא התקבלה עמדת המדינה.

גזירת העונש

12. באופן עקרוני מן הראוי היה לגזור על הנאשם שלפני עונש בתחתית המתחם, קרי: מאסר קצר בפועל שניתן לרצות בדרך של עבודות שירות, שכן הודה בהזדמנות הראשונה והוא עובר הליך משמעותי של שיקום. אלא שאני סבור כי במקרה מיוחד זה מן הראוי לסטות ממתחם העונש ההולם לצרכי שיקום.

13. במסגרת תיקון 113 לחוק אֶפְשֵׁר המחוקק לבית המשפט, שהתרשם כי הנאשם שלפניו השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו.

הנאשם שלפניי משולב זו עת ארוכה בטיפול ייעודי בחסות שירות המבחן. אמנם הטיפול האמור ידע עליות ומורדות ובכל זאת נראה כי הנאשם נתרם ממנו עד כי שירות המבחן התרשם (והתרשמות זו לא נסתרה בידי המאשימה) שהמשך מעורבות טיפולית ייעודית בתחום עבריינות המין תקדם הפחתה ברמת הסיכון להישנות בעייתיות בהתנהלותו בתחום המיני לטווח הארוך.

14. הנה כי כן, ניתן בהחלט לומר כי המשך התהליך הטיפולי אותו עובר הנאשם יפחית ממסוכנותו ויקדם את שיקומו, ואין אפוא כל מניעה לגזור עליו עונש שיביא בחשבון את צרכי שיקומו. יובהר, בהקשר זה, כי מאסר לריצוי בפועל, ולו בעבודות שירות, יקטע את מהלך השיקום הנוכחי של הנאשם, וללא ספק יסיגו לאחור באופן שאינו עולה בקנה אחד עם טובת הנאשם וטובת הציבור גם יחד.

ראוי לציין כי המחוקק ראה לנגד עיניו במפורש אפשרות של תכנית לשיקום מונע בקהילה בחסות שירות המבחן (סעיף 20 לחוק הפיקוח), על מנת להפחית ממסוכנותו המינית של עבריין מין. הצעת שירות המבחן לסייע לנאשם ולחברה בדרך זו מבטיחה פיקוח צמוד על הליך שיקומו של הנאשם ויש בה גם ערובה לביטחונה של החברה מפני חזרת הנאשם לביצוע עבירות מין.

15. חיזוק למסקנה כי לא יהיה זה מן הראוי להורות על מאסרו של הנאשם מאחורי סורג ובריח מצאתי באמור בדוח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים מנובמבר 2015 (דוח דורנר), אשר אומץ על ידי הממשלה, לפיו עונשי מאסר קצרים אינם משיגים, במרבית המקרים, את מטרות הענישה הקלאסיות, כגון הרתעה, אלא רק מעודדים את הנטייה לעבריינות.

16. יוצא אפוא כי ענישת הנאשם כפי שמציעה המדינה אינה צפויה לקדם את מטרות הענישה ולעומת זה חיובו בצו מבחן במסגרת תכנית לשיקום מונע בקהילה עשוי לסייע להפחית ממסוכנותו בטווח הארוך - מטרה שראוי לנסות ולהגשים דווקא בעניינו של נאשם מן הסוג שלפניי.

17. אשר על כן החלטתי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם את עניינו של הנאשם כאן ולגזור עליו את העונשים הבאים:

· מאסר על תנאי בן חמישה חודשים, והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא יעבור עבירה בה הורשע או כל עבירת מין, כאמור בפרק י' סימן ה' לחוק העונשין.

· צו מבחן למשך שנתיים בתנאי כי הנאשם יתמיד בתוכנית לשיקום מונע בקהילה. הזהרתי את הנאשם כי אם לא יישמע להוראות קצין המבחן או לא יעמוד בתנאי הפיקוח - ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולהחמיר בעונשו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ו כסלו תש"פ, 24 דצמבר 2019, במעמד הנוכחים.